

8.9.2009

ועדה לפי סעיף 44(א) לפקודת הרופאים (נוסח חדש) התשל"ז - 1976לכבוד
שר הבריאות

כב' השר,

בענין :

ד"ר בעז לב המשנה למנהל הכללי של משרד הבריאות
באמצעות באת-כחו עוה"ד מרינה אוסטפלד
לשכת היועצת המשפטית, משרד התובע הראשי
משרד הבריאות, ירושלים

הקובל-נגד-

ד"ר אורי ריחני ת.ז. [REDACTED]
רופא מורשה מס' רשיון [REDACTED]
ובעל תואר מומחה ברפואת עיניים
באמצעות באת-כחו עוה"ד עופר דורון
מגדל המוזיאון רח' ברקוביץ 4, תל-אביב

הנקבל

הנדון : דין וחשבון לפי סעיף 44(ה) לפקודת
הרופאים [נוסח חדש] התשל"ז-1976

1. בתאריך 7 באפריל 2009, הגיש ד"ר בעז לב המשנה למנהל הכללי של משרד הבריאות, לשר הבריאות, קובלנה מתוקנת (להלן "הקובלנה") נגד ד"ר אורי ריחני ת.ז. [REDACTED] רופא מורשה, בעל רשיון [REDACTED] ובעל תואר מומחה ברפואת עיניים, (להלן "הנקבל"), על כי התנהג בדרך שאינה חולמת רופא מורשה וחורשע בעבירות פליליות כאמור בסעיפים 1(1) ו-5(1) לפקודת הרופאים [נוסח חדש] התשל"ז-1976, (להלן "הפקודה");

2. הנקבל חורשע בתאריך 16 בדצמבר 2008, בבית משפט השלום בחיפה בהסדר טיעון, על פי הודאתו בעובדות שנכללו בכתב אישום שהוגש נגדו בתיק פלילי 3693-08-08 (להלן "כתב האישום"), ובו ביום חרשע אותו בית המשפט - "בעבירות המיוחסות (שיוחסו) לו בכתב האישום, שעניינן 12 אישומים בעבירה של שוחד"; בישיבת בית המשפט ביום 16 בדצמבר 2008, פרט בא-כח הנקבל, באותו דיון, את פרטי הסדר הטיעון, לפיו הנקבל ("הנאשם") כמפורט בפרוטוקול הדיון, יודה ויורשע - ובעקבות זאת, "החגנה תבקש מאסר בפועל של 6 חודשים שירוצו בעבודות שירות, ואילו המאשימה - (מדינת ישראל, באמצעות עוה"ד יוכי ספיר, מפרקליטות מחוז חיפה), תעתור למקסימום 9 חודשים מאסר בפועל, וכמו כן מאסר על תנאי לשיקול דעת בית המשפט, וקנס - כאשר כל צד יטען ביחס אליו."

בתאריך 20 באפריל 2009, נגזר דינו של הנקבל בתיק הפלילי הנזכר 3693-08-08 של בית משפט השלום בחיפה, - והוטלו עליו העונשים הבאים -

מאסר בפועל לתקופה של 6 חודשים לריצוי בעבודות שירות;
6 חודשי מאסר על תנאי, אשר יופעלו אם הנקבל יעבור תוך 3 שנים מתאריך גזר הדין עבירה בה חורשע באותו תיק;
קנס ע"ס 50,000 ₪ או 6 חודשי מאסר תמורתו;
פצוי פספי, לפי סכומים שפורטו, ולפי פרוט הזכאים בגזר הדין, בסכום כולל של 150,000 ₪;

3. בתאריך 9 ביולי 2009, מינה ראש הממשלה, בסמכותו כשר הבריאות ועדה שתדון בקובלנה;

חברי הועדה שמונו הם -

פרופ' ז'ק מישל - יושב ראש, נציג המנהל הכללי;
פרופ' דוד סגל - נציג הסתדרות הרופאים;
עו"ד יעקב לוי - נציג היועץ המשפטי לממשלה;

4. הועדה התכנסה לשתי ישיבות פומביות בתאריכים 13.7.2009 ו- 20.8.2009;

בראשית הישיבה ביום 13.7.2009, הודה הנקבל באמצעות בא-כחו, בעובדות ובאישומים שבקובלה המתוקנת מיום 27 באפריל 2009;

על יסוד הודאת הנקבל, הרשיעה אותו הועדה בהתנחלות שאינה הולמת רופא מורשה, וכן הרשיעה אותו על כך כי חורשע בעבירות פליליות, כמפורט בסעיפים (1) ו-(5) לפקודה;

באת כה הקובל הודיעה כי לא תגיש ראיות לגבי אמצעי המשמעת, ובתשובה לשאלת הועדה מסרה באת כה הקובל כי בתיק משרד הבריאות אין כל מסמכים או תיעוד לגבי תלונות או הרשעות משמעתיות של הנקבל;

מטעם הנקבל, ובמסגרת הראיות לאמצעי המשמעת, הופיעו העדים - הפרופ' שאול מרין, רופא עיניים, בעבר יושב ראש איגוד רופאי העיניים בישראל, גמלאי של בית החולים הדסה ירושלים; **הד"ר יעקב רזנמן**, מנהל מחלקת עיניים בבית"ח שעלי צדק, ירושלים; DR. MUTEI ASIR מנהל מחלקת עיניים בבית"ח JETA בגנין; **ד"ר הלנה לנדא** רופאה בכירה בבית"ח נהריה; **מר יוחנס רזנמן**, מורה בגימלאות, המוזכר בסעיף האישום השמיני (פ.א. 5438/07) בכתב האישום כמי שמסר לנקבל סכום כולל של 12,000 ש"ח בעקבות השתלת קרניות בשני בניו על ידי הנקבל; פרופ' ת. גרזני, מנהל מחלקת עיניים במרכז הרפואי בני-ציון, חיפה, יו"ר בית הדין של ההסתדרות הרפואית בישראל ויו"ר איגוד רופאי העיניים בישראל; פרופ' משה משיח, לשעבר מנכ"ל משרד הבריאות ומנהל בית"ח "וולפסון"; **ד"ר אליעזר קראוס**, רופא בכיר במחלקת עיניים בבית"ח נהריה;

העדים פרטו את דרך הכרותם עם הנקבל, ותדגישו את יכולותיו המקצועיות-רפואיות ואת גישתו האנושית כלפי המטופלים; נמסר לוועדה כי העדות אפילו קצרה מאד, של רופא, והנקבל בכלל, מעבודה מעשית וניתוחית עלולה לפגוע בכשירות הטיפולית והביצועית-רפואית של הרופא; העדים תיעדו על מסירותו של הנקבל למטופלים ולצוות רופאי המחלקה; היו שנים שהנקבל ביצע יותר מהצית ניתוחי חקרניות בישראל; הנקבל פעל ברגישות לשכנע משפחות להסכמה לתרומת קרניות, ואף עזר למרכזים בישראל לחשיג קרניות להשתלה;

וכן מסר עדות, ופנה בדברים לוועדה - הנקבל עצמו, **הד"ר אנרי ריחני** -

הנקבל הביע צער רב והקטה עמוקה על מעשי קבלת הכספים כמפורט בהודאתו; הוא רואה בכך מעידה קשה וקהות הושים; הנקבל עומד לקראת דיון במסגרת בית הדין לעובדי המדינה; כיום הוגבלה פעילותו המקצועית על פי ההלטת המנהל הכללי של משרד הבריאות בעקבות חליך שחתקיים לפי הוראות הסעיף 44A לפקודה; מצבו האישי והבריאותי של הנקבל קשה, מעמדו האקדמי בטכניון - בוטל; הנקבל מצוי עתה בחליך גרושין, לנקבל חובות רבים; הנקבל פעל בהתנדבות בזמן מבצע עופרת יצוקה במסגרת בית החולים ברזילי, ואף במסגרת המרפאה החומניטארית שהוקמה במחסום אהו, בחודש ינואר 2009;

בא-כה הנקבל תגיש לוועדה קובץ מורחב של ראיות, כולל פרוט תארים אקדמיים, מסמכים בקשר לשירות הנקבל בצה"ל, פרטים על מצבו הרפואי של הנקבל, מידע על פעילות רפואית תתנדבותית, ומכתבי תודה והערכת, כולל מכתבי מטופלים, וכן קטעי עיתונות ותקשורת שחתפרסמו ברבים בעקבות החליך הפלילי.

סיכומי הצדדים לענין המלצת הועדה -

5.

עמדת עוה"ד מרינה אוסטפלד, האת-כח הנקבל

- א. אחד מעקרונות היסוד של חוק ביטוח בריאות ממלכתי הוא - טיפול שוויוני לכל, על יסוד ההצטרף שבסעיף 1 לחוק ביטוח ממלכתי, הקובעת -
"ביטוח בריאות ממלכתי לפי חוק זה מושתת על עקרונות של צדק, שוויון ועזרה הדדית.";
 - ב. קבלת שוחד על ידי רופא, מפרה את עקרון השוויון, ופוגעת גם במשפחות המטופלים ומנצלת את מצוקתן, בכך שיווצר אצלם חשש שטיפול אשר מלכתחילה היה צריך להינתן על פי הכללים של חוק הבריאות, - לא יינתן ללא "תשלום כסף";
 - ג. על המערכות הנוגעות בדבר, חובה לשמור על טוהר המידות של מקצוע הרפואה; ציבור המטופלים מצפה למוסריות, יושר וניקיון כפיים מרופא, וציפייה זאת של קהל המטופלים, כלפי ציבור הרופאים כולו - נכזבה בשל מעשי הנקבל;
 - ד. כישוריו המקצועיים הגבוהים של הנקבל, מוכרים ואינם מוטלים בספק, אולם- האפשרות של רופא, והנקבל בכלל, לשקול את מתן שרותיו על פי היכולת הכספית של המטופל - הינה כשל מוסרי-חברתי, שאינו יכול להיות מקובל; התנהגות כזאת, אשר הנקבל הודה בה, הינה בניגוד לעקרונות הצדק, השוויון והעזרה ההדדית, כנוכח, והחובה לפעול למניעת אפשרות כזאת מצד רופא;
 - ה. הנמוק שציבור המטופלים ינוק, אם ייפגע רשיונו של רופא מוכשר - אינו צריך להשפיע לקולא על קביעת אמצעי המשמעת;
 - ו. תקדימים משמעותיים מורים על רמה של קביעת אמצעי משמעת במתכונת של התליית רשיון בשל קבלת שוחד על ידי רופא, לתקופות שמשכן שנים ארוכות, אף ל-5 שנים;
- בהתחשב גם בעדויות האופי והשבחים כלפי הנקבל - וכן בהתחשב כי תיקו של הנקבל במשרד הבריאות - נקי ללא תלונות או הערות משמעותיות -
- עמדת משרד הבריאות כלפי כשלונו המוסרי של הנקבל, הד"ר אורי ריחני, היא כי מקרה זה ראוי להתליית רשיונו של הנקבל עד שלוש שנים, להרתעה אישית ולהרתעת עמיתים מפני התדרדרות המוסרית, המקצועית-רפואית והחברתית, בדומה זאת שנחשפה.

עמדת עוה"ד עופר דורון, בא-כח הנקבל

- א. אמצעי המשמעת על פי הפקודה, אמורים להיות אינדיבידואליים, תוך התחשבות ספציפית ברופא אליו הם מכוונים;
- ב. במקרה זה, מדובר בהודאה מיידית של הנקבל, ובבקשת חסד ורומים על פי משלי כ"ה 13 - "מודה ועוזב ירוחם";
- ג. העובדות הצביעו כי לא היתה התנייה מצד הנקבל בין הניתוח ובין התמורה; רוב התשלומים לנקבל הועברו לאחר הניתוח; העדים העידו כי בנחרת לא היו תורים להשתלת קרניות, ולפיכך לא היה מדובר בתשלום למטרת העדפה ולקידום תור; העדים והראיות שהוצגו בפני הועדה מצביעים על פעולות התנדבות רבות וכן גם טיפולים מקצועיים שהעניק הנקבל - ללא תמורה;

ד. מרבית המקרים בהם הודה הנקבל ארעו לפני שנים רבות בין 4 ל-8 שנים, מטופלים ששלמו כספים, לא התלוננו במשטרה, ולא הרגישו שנפלו קורבן לרופא תאב-כסף; התגייסות אנשי הציבור להעיד ולהעביר הוות דעת היוביות על הנקבל מצביעה על כך שאמון הציבור במערכת הרפואית בכלל ובנקבל בפרט - לא נפגעה; ראוי אף להתחשב בהתמשכות הזמן עד לדיון הנוכחי, ועד להפעלת אמצעי המשמעת עתה, וכן ראוי להתחשב באינטרס הציבור ובטובת מטופלים עתידיים, בהמשך עבודתו המקצועית המעולה של הנקבל;

ה. על הנקבל הוטלו עונשים כבדים, פרסום הליך הפלילי היה אף הוא ענישה בפני עצמה, הנקבל פוטר משירות המדינה ועתה עומד הוא, בנוסף, לענישה בידי בית הדין המשמעתי של עובדי המדינה;

מצבו הבריאותי של הנקבל קשה, לנקבל אין מקצוע אחר, עברו נקי ופרנסתו היא מרפואת עיניים, ועתה אף התעסקותו הוגבלה על פי החלטת המנהל הכללי של משרד הבריאות, בסמכותו על פי הפקודה;

הצטברות העונשים שהוטלו על הנקבל, עד כה, מצדיקה התייחסות של המלח - באופן שהמלצת הוועדה לשר הבריאות תאפשר לו להמשיך בעבודתו כרופא, ולחשתקת באמצעי של נזיפה משמעטית.

6. עמדת הוועדה, דיון והמלצה

- א. הוועדה התרשמה מפרוט מעשי ההתגדבות, ותיאורי היחס האישי החם, של הנקבל, כלפי מטופלים ועמיתים רופאים; אולם - לועדה נראה כי רמת ההתנהגות המקצועית והאנושית שהודגשה בעדויות, אמורה להיות כללית לכל רופא, כתנאי הכרחי ויסוד מהותי בהפעלת שירותו הרפואי;
- ב. ההגבלות הקיימות במרבית בתי החולים, המונעות מטופלים לבחור את הרופא האישי המבוקש, אינן מצדיקות גלישה מוסרית לדרישה ולקבלת כספי שוחד, ולעקיפה בזויה של רוח השוויון המונהגת ביסוד חוק ביטוח בריאות ממלכתי, כפי שפרטה באת-כה הקובל, בראשית דברי סיכומה;
- ג. העובדה שמטופלים מסרו דברי הערכה המים כלפי הנקבל, אינה מסירה את המחשבה שרבים אחרים בציבור ואף בקרב מטופלים, רואים במעשים של בקשה וקבלת כספי שוחד, הזדחמות האופי המוסרי והאנושי של מקצוע הרפואה;
- ד. הוועדה מוצאת כי במסגרת ההמלצה על אמצעי המשמעת, לא תוכל להעדיף גישה סלחנית כלפי הנקבל שתנבע מהשיקול של "שמירת יכולתו המקצועית"; לדעת הוועדה - לגישה סלחנית כלפי הנקבל וכלפי מעשי השוחד בהם הודה, יהיו השלכות מוסריות וחברתיות הרסניות, לעקרונות המוסר הבסיסיים האמורים להישמר בחברה בכלל, ובקרב צוותי הרופאים - בפרט;
- ה. חומרה יתרה רואה הוועדה בעובדה שנקבל, אשר היה ראש המחלקה ומי שאמור להיות מהנדס ומורה דרך מקצועי ומוסרי כלפי הכפופים לו - כשל במעשי הרפה של בקשה וקבלת שוחד, מעשים שנעשו בידעין ובמכוון, ולא בהיסח הדעת;
- ו. נראה לועדה כי אמצעי המשמעת הראוי לנקבל, אמור להיות ברמה של - התליית רשיונו לתקופה;
- ז. באת כה הקובל הציגה בפנינו את עמדת משרד הבריאות, לפיה התגובה המשמעטית הראויה הינה התליית רשיונו של הנקבל - "עד שלש שנים";
- ח. הוועדה מודעת לכך כי חלק מהראיות שהציג בא-כה הנקבל בפנינו - בזכות הנקבל ומעשי התגדבותו, וכן העדויות על אופיו האישי וגישתו המקצועית

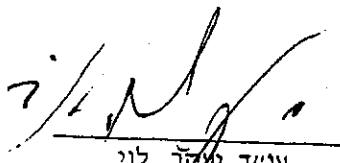
האנושית, ואף על הקשיים כלכליים ומצוקותיו - הוצגו בפני בית משפט השלום בחיפה, בדיון שהתקיים, כאמור בעניינו של הנקבל -

על אף זאת לא ראתה הועדה פסול להתרשם, אף היא, ולהתחשב במידע, בעובדות ובמלוא הפרטים שהוצגו בדברי העדים שהופיעו בפנינו, במהות התיעוד שהוגש ובמיהות המעידים;

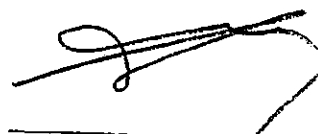
הועדה התרשמה מהמידע הנזכר, והחליטה להמליץ על תגובה משמעותית מופחתת מזו שהוצעה על ידי באת-כח הקובל;

במצב דברים זה, מוצאת הועדה לנכון להמליץ בפניך, שר
הבריאות להתלות את רשיונו של הנקבל הד"ר אורי ריחני לשנה אחת,
כאמצעי משמעותי מאוזן, על פגיעתו החמורה מאד במוסר המקצועי-
רפואי, ובחריגה מהותית מהתנהגות האתיקה הצפויה מרופא -
במעשים, בהם הודה, - של בקשה וקבלת שוחד ממטופלים.

ניתן היום:

פרופ' דוד סגל
נציג היועץ המשפטי ממשלה

פרופ' דוד סגל
נציג הסתדרות הרופאים

פרופ' זיק
מישל יו"ר

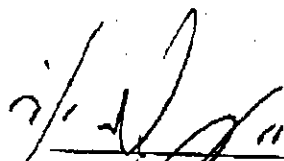
חאנושית, ואף על הקשיים כלכליים ומצוקותיו - הוצגו בפני בית משפט השלום בחיפה, בדיון שהתקיים, כאמור בעניינו של הנקבל -

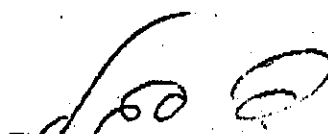
על אף זאת לא ראתה הועדה פסול להתרשם, אף היא, ולהתחשב במידע, בעובדות ובמלוא הפרטים שהוצגו בדברי העדים שתופיעו בפנינו, במהות התיעיד שהוגש ובמיהות חמעידיס ;

הועדה התרשמה מחמידע הנזכר, והחליטה להמליץ על תגובה משמעתית מופחתת מזו שהוצעה על ידי באת-כח הקובל ;

במצב דברים זה, מוצאת הועדה לנכון להמליץ בפניד, שר
הבריות להתלות את רשיונו של הנקבל תד"ר אורי ריחני לשנה אחת,
כאמצעי משמעת מוזון, על פגיעתו החמורה מאד במוסר המקצועי-
לפואי, ובחריגת מהותית מתנהגות האתית הצפויה מרופא -
במעשים, בהם הודה. - של בקשה וקבלת שוחד ממטופלים.

ניתן היום :

עויד יונאי לוי
נציג היועץ המשפטי ממשלה

פרופי דוד סגל
נציג הסתדרות הרופאים

פרופי זיק מישל
יו"ר

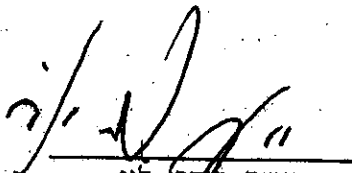
האנושית, ואף על הקשיים כלכליים ומצוקותיו - הוצגו בפני בית משפט השלום בחיפה, בדיון שחתקיים, כאמור בעניינו של הנקבל -

על אף זאת לא ראתה הועדה פסול להתרשם, אף היא, ולחתחשב במידע, בעובדות ובמלוא הפרטים שהוצגו בדברי העדים שהופיעו בפנינו, במחות התיעוד שהוגש ובמחות המעידים;

הועדה התרשמה מהמידע הנזכר, וחליטה להמליץ על תגובה משמעתית מופחתת מזו שהוצעה על ידי באת-כח הקובל;

ממצב דברים זה, מוצאת הועדה לנכון להמליץ בפניו, שר
חבריות לחתלות את רשיונו של הנקבל הד"ר אורי ריחני לשנת אחת,
כאמצעי משמעת מאוזן, על פגיעתו החמורה מאד במוסר המקצועי-
רפואי, ובחריגה מהותית מהתנהגות האתיקה הצפויה מרופא -
במעשים, בהם הודה, - של בקשה וסבלת שוחד ממטופלים.

ניתן היום :

 עו"ד יוסב לוי
 נציג היועץ המשפטי ממשלה

פרופ' דוד סגל
 נציג הסתדרות הרופאים

פרופ' ז'ק מישל
 יו"ר